

Jak przygotować zajęcia komputerowe dla osób dorosłych w bibliotece?

Cz. 1. Badanie potrzeb uczestników zajęć

Przygotowując się do realizacji w bibliotece **działań edukacyjnych (kursów komputerowych, szkoleń, zajęć wprowadzających w tematykę nowoczesnych technologii itp.)**, skierowanych do osób wykluczonych cyfrowo, warto pracę nad nową ofertą biblioteki potraktować jako **całościowy proces**, składający się z kilku następujących etapów (elementów):

- ✓ badanie potrzeb przyszłych uczestników zajęć,
- ✓ określenie celów przygotowywanych zajęć,
- ✓ opracowanie treści edukacyjnych (programu zajęć),
- ✓ wybór formy i organizacja zajęć (czas, miejsce szkolenia, sposób uczenia się uczestników),
- ✓ wybór metod pracy i pomocy dydaktycznych,
- ✓ wybór osób prowadzących zajęcia (trenerów, osób współpracujących z trenerami),
- ✓ opracowanie metod, form i narzędzi promocji zajęć.

Oferując osobom e-wykluczonym, szczególnie osobom w wieku dojrzałym, możliwość zdobycia nowych umiejętności, warto podkreślać, że korzystanie z nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych nie jest celem samym w sobie, lecz **środkiem służącym aktywizacji zawodowej lub społecznej oraz poprawie jakości życia**. Przygotowanie nowej oferty szkoleń komputerowych lub innych zajęć wprowadzających osoby e-wykluczone w świat nowoczesnych technologii rozpoczynamy więc od badania potrzeb potencjalnych uczestników.

Jak przeprowadzić analizę potrzeb?

Jeśli chcemy uzyskać odpowiedź na pytanie **ile osób chce uczestniczyć w kursach komputerowych**, najbardziej odpowiednią metodą analizy potrzeb jest badanie ankietowe.

Ankiety i kwestionariusze to narzędzia **badania ilościowych**, czyli takich, których wyniki pozwolą poznać opinię dużej liczby osób. Pytania zamieszczone w ankietach mogą być **otwarte** (respondenci sami formułują odpowiedzi) lub **zamknięte** (odpowiedzi są wybierane z listy).

Wskazówka

Ankiety możemy rozłożyć w **bibliotece, domu kultury, pobliskim sklepie, przychodni zdrowia lub szkołach** (często dziadkowie odbierają swoje wnuki ze szkoły). Dzięki ankietom uzyskamy **informa-**

cję o skali zainteresowania nową ofertą kursów komputerowych, a dobrze sformułowane pytania otwarte pozwolą nam zdobyć wiedzę o potrzebach w zakresie wybranych zagadnień i poziomie umiejętności osób badanych.

Jeśli chcemy uzyskać odpowiedź na pytanie **dlaczego dane osoby chcą uczestniczyć w kursach komputerowych**, wykorzystujemy metody **badania jakościowych**, takich jak:

- ✓ **wywiad indywidualny** (rozmowa na konkretny temat, przeprowadzana indywidualnie z wybranymi osobami),
- ✓ **wywiad grupowy** (dyskusja w grupie od sześciu do dwunastu osób w formie spontanicznej wymiany poglądów).

Wskazówka

*Po ogłoszeniu informacji o planowanym w bibliotece kursie komputerowym możemy zorganizować **spotkanie dla osób zainteresowanych** tym tematem. Wyznaczamy termin spotkania i informujemy, że będzie to spotkanie poświęcone omówieniu propozycji tematów i zagadnień, które zostaną zawarte w programie kursu. Na spotkaniu dowiemy się, **czego potrzebują przyszli uczestnicy**. Dzięki temu tematyka przygotowywanych zajęć będzie bardziej adekwatna do potrzeb uczestników.*

Metodą wspomagającą omówione wyżej badania może być **technika obserwacji czytelników w bibliotece**. Dużą zaletą obserwacji jest to, że informacje o potrzebach użytkowników są zbierane w naturalnym środowisku (w bibliotece) i nie są one zniekształcone. W swojej codziennej pracy bibliotekarz może **świadomie i celowo obserwować czytelników po to, by ocenić poziom ich wiedzy na temat dostępnych w bibliotece nowoczesnych technologii** (na przykład katalogów komputerowych).

Warto zapamiętać!

*Wprowadzając nowe usługi biblioteczne, takie jak np. katalog on-line, newsletter biblioteki, zamawianie książek przez Internet, możliwość prolongaty, powiadomienia e-mailowe o zbliżającym się terminie zwrotu materiałów bibliotecznych itp., **wykluczamy część użytkowników z aktywnego uczestnictwa w życiu biblioteki**. Oferta zajęć komputerowych może być więc doskonałym uzupełnieniem oferowanych usług.*